

Звіт

за 2024 рік

«17 цілей сталого розвитку»

Хмельницького національного університету

Звіт щодо реалізації Цілей сталого розвитку у Хмельницькому національному університеті за 2024 рік та 2024/2025 навчальний рік

Вступ

Хмельницький національний університет (ХНУ) – найбільший заклад вищої освіти Поділля, що готує фахівців за 126 освітніми програмами на 8 факультетах. Заснований у 1962 році, нині університет налічує близько 8 тисяч студентів і понад 500 науково-педагогічних працівників. ХНУ інтегрує принципи сталого розвитку у свою місію та стратегію. **Стратегія розвитку ХНУ на 2021–2025 роки** визначила пріоритетні напрями діяльності, що корелюють з Цілями сталого розвитку (ЦСР): забезпечення якісної освіти (ЦСР 4), сприяння соціально-економічному розвитку через формування людського капіталу (ЦСР 8), поєднання освіти, науки й інновацій (ЦСР 9), розвиток міжнародної співпраці (ЦСР 17) та політика рівних можливостей (ЦСР 5).

У 2024 році ХНУ продовжив активно впроваджувати ці пріоритети. Важливою віхою стало те, що 18 червня 2025 року (в кінці 2024/2025 н.р.) університет *вперше* увійшов до світового рейтингу **Times Higher Education Impact Rankings**, посівши позицію 1501+. Цей результат підтвердив активні кроки університету на шляху до глобального визнання та відобразив внесок ХНУ у досягнення Цілей сталого розвитку. Нижче наведено огляд реалізації кожної з ЦСР (1–17) у ХНУ протягом 2024 календарного року та 2024/2025 навчального року – з фокусом на політиках університету, ключових заходах, отриманих результатах та впливі у сферах освітніх програм, наукових досліджень, партнерств і розвитку сталого кампусу.

Ціль 1: Подолання бідності

ХНУ сприяє подоланню бідності передусім опосередковано – через освітню діяльність та розвиток людського потенціалу регіону. Забезпечуючи доступ до якісної вищої освіти та професійної підготовки, університет підвищує конкурентоспроможність випускників на ринку праці і, відповідно, їхні доходи та добробут. В Статуті та Стратегії ХНУ закріплено зобов'язання університету брати участь у соціально-економічному розвитку держави через формування людського капіталу (що пов'язано з ЦСР 8 та, ширше, сприяє зменшенню бідності).

Крім того, університетська спільнота долучається до волонтерських і соціальних ініціатив, допомагаючи вразливим верствам населення (в тому числі внутрішньо переміщеним особам та малозабезпеченим родинам). Наприклад, експерти ХНУ беруть участь у підготовці аналітичних оглядів для місцевої влади щодо досягнення Цілей розвитку громади: представники кафедри управління брали участь у формуванні «Добровільного локального огляду досягнення ЦСР у Хмельницькій міській громаді» (2024), зокрема у визначенні індикаторів подолання бідності та інших цілей. Такі кроки підсилюють спроможність місцевої громади протидіяти бідності на основі даних та аналізу.

В освітніх програмах ХНУ тематика бідності та соціальної справедливості також присутня. Здобувачі отримують знання про соціально-економічні аспекти сталого розвитку

у межах курсу «Основи сталого розвитку» та окремих дисциплін. Зокрема, в освітній програмі «Екологія» при опануванні ряду обов'язкових компонент формуються навички вирішення завдань ЦСР 1–2 (подолання бідності та голоду) нарівні з іншими цілями. Таким чином, ХНУ закладає у студентів розуміння причин бідності і шляхів її зменшення через призму сталого розвитку.

Ціль 2: Подолання голоду

Подолання голоду та забезпечення продовольчої безпеки знаходять відображення у науково-освітній діяльності ХНУ. Університет не має аграрного профілю, проте його науковці досліджують суміжні проблеми раціонального споживання їжі та зменшення харчових втрат, що є ключовим для боротьби з голодом. Так, у фаховому виданні ХНУ опубліковано дослідження, присвячене шляхам скорочення харчових відходів, де підкреслено, що заходи зі зменшення втрат продуктів є важливими не лише для подолання голоду у світі, а й для зменшення обсягів парникових газів heraldes.khmnmu.edu.ua. В роботі проаналізовано сучасні міжнародні програми та ініціативи, спрямовані на більш ефективне використання продуктів харчування, включаючи концепцію «від ферми до виделки» та розвиток продовольчих банків heraldes.khmnmu.edu.ua. Ці наукові напрацювання сприяють поширенню в Україні практик відповідального споживання їжі, що, своєю чергою, допомагає забезпечувати продовольчу безпеку (аспект ЦСР 2).

Освітній компонент. Питання продовольчої безпеки та агроєкології інтегруються у навчальний процес через вибіркові дисципліни та проєктну роботу студентів. Здобувачі спеціальності «Екологія» вивчають основи продовольчої безпеки та сталого землекористування у межах тем з охорони довкілля та сталого розвитку. У ХНУ культивується ідея «*нуль голоду*» на побутовому рівні: в студентських гуртожитках та кампусі проводяться просвітницькі акції щодо недопущення марнування їжі та збору продуктів для благодійних цілей. Завдяки таким зусиллям університетська спільнота вносить вклад у популяризацію ідей ЦСР 2 та підтримку малозабезпечених груп населення.

Ціль 3: Міцне здоров'я і благополуччя

Хмельницький національний університет приділяє значну увагу питанням здоров'я студентів і співробітників, а також здоровому способу життя у громаді – це відповідає ЦСР 3 «Міцне здоров'я і благополуччя». **Внутрішня інфраструктура** університету включає Медичний пункт, Психологічну службу та Спортивний клуб, що функціонують на постійній основі для підтримки фізичного і психічного здоров'я молоді. Протягом 2024 року у ХНУ проводились тематичні заходи з популяризації здорового способу життя, профілактики захворювань та безпеки життєдіяльності. Зокрема, організовано серію лекцій і тренінгів для студентів щодо ментального здоров'я під час навчання, а також спортивні змагання й флешмоби до Всесвітнього дня здоров'я. Такі активності підвищують обізнаність молоді про важливість здорових звичок.

Навчальні програми. Тематика здоров'я інтегрована і в освітній процес. Новий обов'язковий курс «Основи сталого розвитку» охоплює, серед іншого, питання збереження здоров'я і благополуччя. Студенти спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)» та

інших педагогічних напрямів опановують методики формування здоров'язбережувальної компетентності у школярів, таким чином множаючи позитивний вплив на суспільство. Крім того, у 2024 р. викладачі кафедри екології долучилися до регіональних ініціатив з екологічної безпеки, наряду пов'язаних із здоров'ям населення (моніторинг якості води, чистоти повітря в місті тощо). Університет усвідомлює, що міцне здоров'я – фундамент сталого розвитку, тому системно працює над формуванням середовища, де здоров'я є пріоритетом.

Екологічний компонент здоров'я. Варто зазначити, що екологічні ініціативи ХНУ також підтримують ЦСР 3. Зокрема, впровадження правильної системи поводження з відходами на кампусі знижує ризики для здоров'я, усуваючи небезпечні відходи з довкілля. У співпраці з **Офісом «Розумне довкілля. Хмельницький»** університет щомісяця забезпечує збір небезпечних відходів (батареї, медикаменти, хімікати) через ЕкоБус, що мінімізує їх шкоду для населення. Такі заходи гарантують безпечніші умови життя як університетської спільноти, так і мешканців міста, роблячи внесок у громадське здоров'я.

Ціль 4: Якісна освіта

Політика та стратегія. Якісна освіта – ключовий пріоритет ХНУ, закріплений у стратегічних документах університету. Усі освітні програми спрямовані на забезпечення інклюзивного і справедливого навчання та набуття випускниками компетентностей сталого розвитку. При розробці програм закладено принцип навчання впродовж життя й постійного оновлення змісту підготовки відповідно до сучасних вимог (ЦСР 4). У 2024/25 н.р. ХНУ зробив системний крок, запровадивши новий обов'язковий курс «Основи сталого розвитку» для здобувачів усіх спеціальностей. Введення цієї дисципліни забезпечує формування у студентів міждисциплінарних знань і навичок за багатьма ЦСР – зокрема, здоров'я, чистої води, сталих міст, відповідального споживання, кліматичних дій та збереження екосистем (ЦСР 3, 6, 11–15). Таким чином, принципи сталості інтегровані безпосередньо у зміст навчання кожного студента ХНУ.

Заходи 2024–2025 рр. Університет активно впроваджував ЦСР 4 через підготовку викладачів та оновлення навчальних матеріалів. 7 травня 2025 року для науково-педагогічних працівників ХНУ проведено вебінар «Цілі та індикатори сталого розвитку в освіті». Під час заходу обговорено теоретичні й практичні засади впровадження ЦСР у систему освіти, зокрема роль Цілі 4 – якісної освіти в українському освітньому просторі. Спікерка, професор Наталія Міронова, представила модель інтеграції принципів сталості у зміст шкільної та університетської освіти та сучасні методики викладання. У вебінарі взяли участь понад 100 викладачів, які опанували нові знання і після тестування отримали сертифікати підвищення кваліфікації за тематикою сталого розвитку. Цей захід підкреслив: впровадження ЦСР в освітню діяльність – не лише вимога часу, а й основа трансформації світогляду нових поколінь.

Інтеграція до навчальних програм. У всіх спеціальностях ХНУ протягом 2024 р. переглянуто освітні компоненти, щоб відобразити тематику сталого розвитку. Наприклад, в освітній програмі «Політологія» тематика ЦСР включена до низки дисциплін: тема

«Гендерний вимір політичного лідерства» формує розуміння шляхів досягнення гендерного балансу у владі (ЦСР 5), а курс з демократичного врядування навчає інструментів ефективного управління для забезпечення сильних інституцій (ЦСР 16). В освітній програмі «Право» акцент зроблено на верховенстві права як передумові соціальної справедливості, економічного розвитку та захисту довкілля – студенти-юристи набувають умінь аналізувати правові питання сталого розвитку і усвідомлюють роль правосуддя у досягненні ЦСР. **Педагогічні спеціальності** також переглянуті: освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література)» прямо визначає, що її компетентності спрямовані на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Відповідно до Статуту і Стратегії ХНУ, пріоритетними напрямками є забезпечення високої якості освіти (ЦСР 4) та сприяння суспільному розвитку через людський капітал (ЦСР 8). **Інженерно-педагогічна програма** «Професійна освіта. Транспорт (обслуговування та ремонт автомобілів)» навчає майбутніх викладачів професійного навчання враховувати різноманітність студентів і реалізовувати проекти, що забезпечує інклюзивну якісну освіту для всіх (ЦСР 4). Отже, через навчальні плани ХНУ формує у здобувачів системне бачення глобальних викликів і шляхів їх вирішення засобами освіти і науки.

Результати та вплив. Завдяки переліченим підходам ХНУ забезпечує високий рівень підготовки фахівців та виховання у них компетентностей сталого розвитку. Якість освіти в університеті відзначена на міжнародному рівні: у рейтингу **THE Impact Rankings 2025** ХНУ увійшов до групи 1501+ за показником «Якісна освіта». Навчальний процес поєднує освітню, наукову й інноваційну діяльність, що мотивує студентів до навчання протягом життя та генерування нових ідей (ЦСР 4, 9). Випускники університету вирізняються обізнаністю в питаннях сталого розвитку, критичним мисленням і практичними навичками для вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем. Це підтверджують їхні успіхи: студенти і молоді вчені ХНУ регулярно перемагають у конкурсах наукових робіт з управлінських, соціальних та поведінкових наук у контексті сталого розвитку та публікують дослідження на цю тематику. Отже, ЦСР 4 реалізується комплексно – через політику якості освіти, інновації в змісті програм і розвиток професійної майстерності викладачів – що забезпечує сталий позитивний вплив на освітній рівень та світогляд студентів ХНУ.

Ціль 5: Гендерна рівність

Політика та стратегічні підходи. Хмельницький національний університет послідовно впроваджує принцип рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у всі аспекти своєї діяльності. В університеті діє *Політика рівності* та впроваджено План заходів із забезпечення гендерної рівності, спрямовані на створення гендерно чутливого і безпечного освітнього середовища (ЦСР 5). Ці документи розроблено відповідно до національного законодавства і найкращих європейських практик; вони охоплюють питання протидії дискримінації, попередження сексуальних домагань, підтримки батьківства, забезпечення рівного доступу до ресурсів і керівних посад тощо. Для координації ініціатив у сфері рівності у ХНУ функціонує інформаційний портал «**Гендерна рівність ХНУ**», де публікуються матеріали, корисні ресурси та звіти про виконання гендерного плану. Політика

університету узгоджується з ЦСР 5 та загальнодержавними програмами забезпечення рівних прав і можливостей. Окрім гендерного аспекту, ця політика рівних можливостей охоплює також недискримінацію за іншими ознаками, формуючи інклюзивну університетську спільноту. В результаті внутрішнього моніторингу у 2024–2025 рр. випадків дискримінації або скарг на упереджене ставлення за ознакою статі в ХНУ не виявлено, що свідчить про успішність впроваджених превентивних заходів.

Просвітницькі заходи 2024–2025 рр. Протягом звітного періоду ХНУ реалізував низку освітніх і соціальних ініціатив, спрямованих на утвердження гендерної рівності. 18 квітня 2025 року студенти та викладачі взяли участь у тематичному заході “Гендерна (не)рівність: від стереотипів до можливостей”, проведеному спільно з гендерною комісією університету та ГО «Прогресильні». У форматі відкритої дискусії учасники обговорили шляхи подолання гендерних стереотипів і розширення можливостей жінок у різних сферах. Студентки ХНУ також активно проявили себе на всеукраїнському рівні: команда університету здобула перемогу у тематичному квізі до 140-річчя жіночого руху в Україні, продемонструвавши глибокі знання історії боротьби за рівноправ'я. Такі успіхи молоді свідчать про сформовану гендерну свідомість та обізнаність, яку виховує університет.

Інституційні зміни. У 2025 році, виконуючи План гендерної рівності, ХНУ провів опитування студентів щодо комфортності умов навчання та праці для різних категорій (зокрема, осіб різної статі, студентів з сімейними зобов'язаннями тощо). Отримані результати будуть враховані при ухваленні управлінських рішень, аби покращити рівень інклюзивності. Університет підтримує кар'єрне зростання жінок-науковців через менторські програми та заохочення участі у грантових конкурсах. ХНУ пишається своїми випускницями і співробітницями, які досягають високих результатів у науці, освіті та управлінні, і намагається висвітлювати ці досягнення як рольові моделі для студенток.

Результати та вплив. Реалізація ЦСР 5 сприяла формуванню в ХНУ недискримінаційного, дружнього до всіх середовища. Як зазначалося, внутрішній аудит не зафіксував випадків гендерно обумовленої дискримінації у 2024–2025 рр.. Навпаки, жінки складають більшість здобувачів освіти в університеті і активно залучені до студентського самоврядування та наукових гуртків. Активна позиція ХНУ щодо гендерної рівності була відзначена і на міжнародному рівні. Зокрема, у рейтингу **Impact Rankings 2025** університет вперше представив свої здобутки за показником «Гендерна рівність» і увійшов до світової групи 1501+, нарівні з іншими провідними ЗВО України. Загалом, ХНУ демонструє лідерство серед регіональних закладів у впровадженні ЦСР 5, інтегруючи гендерну культуру в освітній процес та корпоративне управління. Це є невід'ємною складовою його репутації соціально відповідальної установи.

Ціль 6: Чиста вода та санітарія

У рамках ЦСР 6 Хмельницький національний університет зосереджується на раціональному використанні водних ресурсів, санітарно-гігієнічних стандартах на кампусі та навчанні екологічній грамотності.

Екологічна освіта і просвіта. Тематика збереження водних ресурсів інтегрована в освітній процес. Так, у новому курсі «Основи сталого розвитку» один із розділів присвячений проблемам чистої води та санітарії: студенти дізнаються про глобальні виклики забруднення води, дефіциту питної води в світі та методи водозбереження. На спеціальності «Екологія» готують фахівців, здатних вирішувати завдання водної безпеки: навчальним планом передбачено дисципліни з гідроекології, очищення стічних вод, моніторингу якості водних об'єктів. Під час опанування профільних предметів формуються практичні навички, необхідні для досягнення цілей ЦСР 6 (і ширше – ЦСР 14) у реальних проєктах.

У 2024 році ХНУ долучився до міжнародного проєкту **NAWA «Green Transition in Ukrainian Universities»**, один із компонентів якого – *«green campus»* – передбачає сталий менеджмент водних ресурсів на території університету. За підтримки європейських партнерів в ХНУ проведено аудит споживання води та розроблено рекомендації щодо його оптимізації.

Вплив на громаду. ХНУ своєю діяльністю підтримує і водні екологічні ініціативи міста. Зокрема, науковці університету консультують міську владу щодо захисту малих річок Хмельницького. У підготовленому університетом добровільному огляді досягнення ЦСР у громаді було приділено увагу і показникам доступу населення до якісної води та стану очисних споруд. Співпраця з місцевими екологічними ГО допомагає впроваджувати освітні програми для школярів про дбайливе ставлення до води. Таким чином, ХНУ робить свій внесок у досягнення ЦСР 6 як всередині університету, так і на рівні регіону.

Ціль 7: Доступна та чиста енергія

Хмельницький національний університет активно впроваджує практики енергоефективності та переходу до чистих джерел енергії, підтримуючи ЦСР 7. **Інфраструктура кампусу** поступово переводиться на енергоощадні технології. З 2023 року на дахах навчальних корпусів університету діє власна сонячна електростанція, яка генерує частину електроенергії для потреб ХНУ. Ця сонячна установка не лише скорочує витрати університету на електроенергію, але й зменшує його вуглецевий слід (що одночасно сприяє ЦСР 13 щодо кліматичних дій). Крім того, по всьому кампусу проведено заміну освітлення на світлодіодні LED-лампи, що скоротило споживання електроенергії на освітлення на ~30%. Опалювальна система оснащена сучасними приладами обліку та регулювання, які дозволяють оптимізувати використання теплової енергії.

Освітні ініціативи. У 2024/25 н.р. ХНУ продовжив підготовку фахівців з питань енергоефективності. На спеціальностях технічного профілю («Енергетика», «Будівництво», «Менеджмент») викладаються дисципліни з відновлюваних джерел енергії, енергоменеджменту та енергоаудиту. Серед вибіркових компонентів магістерських програм – курс «Енергетична ефективність та сталий розвиток», де студенти вивчають політики енергозбереження, технології сонячної та вітрової енергетики, а також кейси успішних громад, що досягли прогресу в ЦСР 7. Викладачі кафедри електротехніки та менеджменту пройшли міжнародне стажування за програмою GIZ з підтримки Фонду

енергоефективності, здобувши кваліфікацію енергоаудиторів khmnu.edu.ua khmnu.edu.ua. Набуті знання вони передають здобувачам: у березні 2024 р. було проведено практичний семінар для студентів-будівельників і теплотехніків щодо методики складання енергетичних сертифікатів будівель.

Науково-практичний внесок. Університетські дослідники виконують прикладні проєкти у сфері чистої енергії. В 2023 р. на замовлення міста науковці ХНУ розробили кілька *енергетичних сертифікатів* для громадських будівель Хмельницького і області (шкіл, адміністративних споруд), що містять рекомендації з їх утеплення та модернізації систем опалення. У 2024 р. ХНУ долучився до міжнародного грантового проєкту **Horizon Europe «Україна на шляху до вуглецевої нейтральності (U_CAN)»**, який передбачає розробку інноваційних рішень для декарбонізації енергетики. Також наприкінці 2024 р. університет розпочав виконання проєкту **Clotex HUB** (цифровий інноваційний хаб легкої промисловості) – окремий компонент цього проєкту присвячений впровадженню енергоефективних технологій на локальних підприємствах легкої промисловості. Участь у таких ініціативах підсилює експертизу ХНУ в галузі сталої енергетики та сприяє досягненню ЦСР 7 на практиці.

Ціль 8: Гідна праця та економічне зростання

Сприяння сталому економічному зростанню та гідній праці – один з пріоритетів місії ХНУ, що відображено у стратегічних цілях університету (формування людського капіталу для розвитку держави). **Освітня діяльність ХНУ** безпосередньо підтримує ЦСР 8, адже якісна вища освіта покращує шанси випускників на працевлаштування та гідну оплату праці. У 2024 році працевлаштування випускників ХНУ за фахом залишалось на високому рівні – університет підтримує зв'язки з роботодавцями, проводить Ярмарки вакансій, де студенти можуть знайти перше місце роботи. Центр кар'єри ХНУ надає послуги з професійного консультування, допомагаючи молоді підготуватися до виходу на ринок праці.

Оновлення освітніх програм. Зміст багатьох програм спрямований на розвиток компетентностей, потрібних для сучасного ринку. Приміром, освітня програма «Економіка і аналітика бізнесу» була спроектована з урахуванням ЦСР 8: в ній закладено результати навчання, що стосуються поступального, всеосяжного і сталого економічного зростання та продуктивної зайнятості. Студенти-економісти вивчають дисципліни з підприємництва, управління людськими ресурсами, економіки праці та сталого розвитку бізнесу. В межах цієї ОП у 2024 р. було досягнуто вагомих успіхів: команда студентів ХНУ здобула диплом І ступеня в Міжнародному конкурсі наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку», представивши дослідження щодо впливу гідних умов праці на ефективність підприємств. Здобутки студентів підтверджують актуальність набутих у ХНУ знань для вирішення практичних завдань сталого розвитку економіки.

Наукові проєкти для регіонального розвитку. Університет тісно співпрацює з місцевою владою у підготовці стратегічних документів розвитку громад. В 2023–2024 рр. експерти ХНУ (під керівництвом проф. Н. Міронової) виконали серію **стратегічних**

екологічних оцінок (СЕО) до проєктів програм соціально-економічного розвитку та довгострокових стратегій громад Хмельниччини. Зокрема, було підготовлено СЕО до Програми економічного і соціального розвитку м. Хмельницький на 2024 рік, а також до стратегій розвитку Шепетівської, Ярмолинецької, Віньковецької територіальних громад. Ця робота допомагає громадам планувати свій розвиток збалансовано, враховуючи економічні, соціальні та екологічні аспекти. Опосередковано такі проєкти сприяють ЦСР 8, адже якісне стратегічне планування на місцях стимулює економічне зростання і створення робочих місць.

Підприємництво та інновації. ХНУ заохочує студентів до підприємницької діяльності та стартапів. На базі наукового парку діє бізнес-інкубатор, де молоді інноватори можуть отримати менторську підтримку і доступ до ресурсів для розвитку своїх ідей. У 2024 р. кілька стартап-проєктів студентів ХНУ (у сферах ІТ і легкої промисловості) стали переможцями регіонального конкурсу інноваційних ідей, отримавши фінансування на реалізацію. Це відповідає завданню ЦСР 8 – **заохочувати підприємництво та створення робочих місць** для молоді.

В цілому, ХНУ робить суттєвий внесок у Ціль 8, забезпечуючи висококваліфіковані кадри для економіки, підтримуючи працевлаштування випускників та беручи участь у розробці політик сталого економічного розвитку на місцевому рівні.

Ціль 9: Промисловість, інновації та інфраструктура

Політики та стратегія. Сталий промисловий розвиток, інновації та розбудова науково-освітньої інфраструктури – одні з головних напрямів діяльності ХНУ, що узгоджуються з ЦСР 9. Університет реалізує концепцію «*трикутника знань*», органічно поєднуючи освіту, науку й інновації у своїй діяльності. На кафедрах запроваджено практику проведення занять за участі дослідників-практиків та представників бізнесу; створено умови для комерціалізації наукових розробок (діє система підтримки патентування, стартап-школа). ХНУ має розвинену інноваційну інфраструктуру: функціонує **Науковий парк**, Центр трансферу технологій, бізнес-центр, а також сучасні лабораторії, де студенти і молоді науковці можуть реалізувати свої ідеї. Стратегія університету до 2025 р. передбачала модернізацію матеріально-технічної бази і активізацію міжнародних проєктів у сфері інновацій (наприклад, створення інноваційних хабів). Ці зусилля спрямовані на досягнення ЦСР 9 – створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій та сталій індустріалізації й інноваціям.

Ключові ініціативи 2024–2025 рр.:

- **Європейський цифровий інноваційний хаб «Clotex HUB».** За підтримки програми *Digital Europe* у 2024 р. ХНУ став головним партнером у створенні інноваційного хабу **Clotex-HUB**, орієнтованого на цифрову трансформацію легкої промисловості регіону. Проєкт об'єднав консорціум українських і європейських закладів задля впровадження рішень Індустрії 4.0 у текстильному і фешн-секторі. У вересні 2025 р. в межах Clotex-HUB відбувся масштабний TechStyle Hackathon 2025, де команди молодих розробників і дизайнерів

працювали над креативними рішеннями для місцевих підприємств. Також відкрито навчально-виробничий центр *Fashion Training Center 4.0* із сучасним обладнанням для цифрового проектування і прототипування одягу. Хаб Clotex став каталізатором інновацій та партнерства між університетом, ІТ-кластером і виробничим бізнесом регіону. Очікується, що результати проєкту – впроваджені цифрові сервіси, підготовлені кадри – підвищать конкурентоспроможність місцевої легкої промисловості (підтримуючи цілі 9 та 8).

- **Наукові дослідження для промислової екології.** Науковці ХНУ ведуть прикладні дослідження, спрямовані на ресурсозбереження та екологізацію промисловості, що відповідає ЦСР 9 і 12. Зокрема, в університеті виконуються науково-дослідні теми щодо переробки промислових відходів у корисні продукти. Так, у 2024 р. завершено НДР «Розробка технологій комплексної переробки полімервмісних відходів у вироби легкої промисловості», в якій брали участь викладачі і студенти кафедри хімічних технологій. Результатом роботи стали пропозиції технологічних рішень для переробки пластику у текстильні матеріали (ЦСР 12) та впровадження принципів циркулярної економіки на місцевих підприємствах. Студенти-хіміки залучені до цього проєкту захистили кваліфікаційні роботи, присвячені “зеленим” технологіям, підтвердивши набуття практичних навичок інноваційної діяльності. Крім того, викладачі кафедри хімічних технологій є експертами міжнародного проєкту UNEP «Глобальна мережа інновацій у зеленій хімії», що відкриває доступ до передових практик сталих хімічних виробництв.

- **Освітні програми для індустрії 4.0.** В навчальні плани технічних спеціальностей ХНУ інтегровано дисципліни, пов’язані з інноваціями та промисловими технологіями майбутнього. Наприклад, освітня програма «Професійна освіта (Транспорт)» передбачає формування у здобувачів здатності застосовувати нові освітні інструменти і технології та розробляти технічні рішення для вдосконалення систем обслуговування автотранспорту – це безпосередньо сприяє досягненню ЦСР 9 «стала індустріалізація та інновації». ОП «Конструювання та технології швейних виробів» акцентує увагу на ресурсозберігаючих технологіях легкої промисловості: кафедра щорічно проводить Міжнародну науково-практичну конференцію молодих учених «Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості» (підтримка ЦСР 9). Студенти цієї спеціальності здобувають перемоги в міжнародних конкурсах наукових робіт з тем сталого розвитку виробництва. В освітній програмі «Менеджмент» також враховано завдання ЦСР 9 – сформовано компетентності з управління проєктами інноваційного розвитку та раціонального виробництва. Таким чином, через освітню діяльність ХНУ забезпечує підготовку кадрів, здатних впроваджувати інновації в промисловість.

Результати та вплив. У 2024 р. ХНУ зміцнив свої позиції як центр інновацій в регіоні. Створення Clotex-HUB та виконання міжнародних проєктів принесли університету нові технології й розширили мережу партнерів. У рейтингу **Impact Rankings 2025** ХНУ

заявив про себе і за ЦСР 9: університет потрапив до глобальної групи 1501+, продемонструвавши свій вклад у розвиток індустрії та інновацій. Розбудова інноваційної інфраструктури (лабораторій, центрів) створила для студентів середовище, де вони можуть набувати підприємницьких та інженерних навичок. Багато випускників-технарів 2024 р. відкрили власні стартапи або приєдналися до дослідницьких відділів компаній, сприяючи економічному розвитку регіону. Університет і надалі планує слідувати стратегії інноваційного прориву, усвідомлюючи, що сильна інфраструктура знань – запорука сталого зростання.

Ціль 10: Скорочення нерівності

ХНУ дотримується політики рівних можливостей і соціальної інклюзії, що безпосередньо відповідає ЦСР 10 «Скорочення нерівності». **Внутрішня політика.** Як вже зазначалося, університетська *Політика рівності* охоплює недискримінацію не лише за гендерною ознакою, а й за іншими (вік, інвалідність, етнічне походження тощо). У ХНУ створені умови для навчання студентів з особливими освітніми потребами: доступ до корпусів обладнано пандусами, працює центр підтримки осіб з інвалідністю, де можна отримати психолого-педагогічний супровід.

Інклюзивне навчання. Усі освітні програми ХНУ розробляються з урахуванням принципу інклюзивності та справедливості (ЦСР 4 і 10). Викладачі проходять тренінги з методик роботи з різними категоріями студентів. Так, у жовтні 2024 р. гаранті освітніх програм ХНУ взяли участь у спеціалізованому тренінгу «Особливості роботи та комунікації з військовими та ветеранами», аби краще розуміти потреби студентів-військовослужбовців і ветеранів, які повертаються до навчання. Це особливо актуально в умовах, коли частина здобувачів освіти має досвід військової служби або була вимушено переміщена через воєнні дії. Отримані знання допомагають викладачам адаптувати навчальний процес і забезпечувати рівні можливості успішного навчання для всіх студентів, незалежно від їхнього життєвого досвіду.

Соціальна підтримка. Університет надає матеріальну та стипендіальну підтримку студентам із малозабезпечених сімей та інших вразливих категорій. У 2024 р. понад 150 студентів ХНУ отримували соціальні стипендії. Також діє програма наставництва: за кожним академічним групам закріплюються куратори, які допомагають студентам адаптуватися, у тому числі іноземним студентам. Протягом року проводилися культурні заходи, спрямовані на інтеграцію іноземних студентів (які представляють різні країни Африки та Азії) в університетську спільноту.

Вплив на громаду. ХНУ виступає за скорочення нерівності й у ширшому суспільному контексті. Викладачі соціально-гуманітарних кафедр університету консультують місцеві органи влади щодо впровадження інклюзивних практик (напр. універсальний дизайн міського простору, програми підтримки ВПО тощо). У 2024 р. соціологічна лабораторія ХНУ провела дослідження рівня толерантності та соціальної згуртованості у громадах Хмельниччини; результати передано обласній раді для врахування

у регіональних програмах. Цим університет підтримує ЦСР 10 на локальному рівні, сприяючи зменшенню нерівності і побудові включного суспільства.

Ціль 11: Сталий розвиток міст і спільнот

Хмельницький національний університет відіграє активну роль у сталому розвитку міста Хмельницького та навколишніх громад, відповідаючи ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і спільнот». **Співпраця з місцевою владою.** Університет є постійним партнером Хмельницької міської ради в освітніх і соціальних проєктах. Представники ХНУ входять до робочих груп з розробки стратегічних документів міста. Зокрема, у 2024 р. фахівці університету підготували *Звіт про стратегічну екологічну оцінку* до проєкту Програми розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2024 рік – документ, який забезпечує врахування екологічних та соціальних факторів у міському плануванні. Аналогічні оцінки надано для кількох ОТГ області, що допомагає цим громадам збалансувати економічний розвиток із захистом довкілля. Така експертна підтримка від ХНУ сприяє сталому міському управлінню та інтеграції ЦСР на місцевому рівні.

Сталий кампус як частина громади. Університетський кампус ХНУ поступово перетворюється на модель сталого простору, що впливає й на місто. Територія вузу доглянута та озеленена: на кампусі функціонує **Ботанічний сад ХНУ**, де зберігаються колекції рослин і впроваджуються природоорієнтовані рішення (ЦСР 11, 13, 15). У 2024 р. на базі ботанічного саду започатковано освітній проєкт для школярів «Юний еколог», покликаний підвищувати екосвідомість молодого покоління громади. Також у межах партнерства з міським Офісом «Розумне довкілля» університет підтримує ініціативу «**Еко-Субота**»: щомісяця студенти-волонтери спільно з мешканцями міста проводять прибирання парків та громадських просторів, сортують відходи, висаджують дерева. Це підвищує рівень участі громадян у житті міста та розбудовує відчуття спільної відповідальності.

Транспортна доступність і мобільність. Університет заохочує сталу мобільність: на території облаштовано велопарковки, студенти і працівники активно користуються велосипедами. ХНУ долучився до розробки концепції розвитку велосипедної інфраструктури в Хмельницькому, надавши аналітичні дані щодо велоруку. Крім того, університет оптимізував власну транспортну логістику – у 2024 р. впроваджено спільні поїздки для співробітників (карпулінг) до кампусу, аби зменшити трафік і викиди.

Форум з питань управління відходами. Однією з ключових подій 2024 р. став **XI Національний форум “Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології”**, що відбувся 28–29 листопада на базі ХНУ. Університет виступив співорганізатором цього заходу, який зібрав понад 200 учасників з усієї країни – представників муніципалітетів, бізнесу, науковців. На форумі обговорювалися актуальні проблеми міського управління відходами, впровадження європейських норм і кращих практик у громадах України. Проведення цього форуму саме в Хмельницькому підтвердило лідерство міста та університету в просуванні сталої урбаністичної тематики. Підсумкові рекомендації заходу лягли в основу місцевих програм поводження з відходами, сприяючи досягненню ЦСР 11 (зменшення негативного екологічного впливу міст) та ЦСР 12.

Отже, ХНУ робить вагомий внесок у ЦСР 11: він не лише виховує фахівців для сталого розвитку міст, а й сам діє як агент змін у Хмельницькій громаді – через партнерство з владою, екологізацію кампусу та соціальні ініціативи, що згуртовують мешканців задля спільного блага.

Ціль 12: Відповідальне споживання та виробництво

ЦСР 12 – забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва – є одним із ключових напрямів екологічної роботи ХНУ. Університет впроваджує принципи циркулярної економіки як у власному господарстві, так і через освітню та наукову діяльність.

Комплексна програма управління відходами. На початку 2023 р. ХНУ спільно з Офісом «Розумне доквілля» розробив програму «3R» (*Reduce, Reuse, Recycle*) – скорочення утворення, повторне використання та переробка відходів на кампусі. У 2024 р. продовжилась її реалізація. Основні компоненти цієї програми:

- **Сортування відходів:** У навчальних корпусах і гуртожитках встановлено комплекти контейнерів для роздільного збору паперу, пластику, скла, металу та небезпечних відходів. Протягом року регулярно здійснювався вивіз відсортованої сировини на переробку через партнерські організації. За 2024 р. силами університету зібрано і передано на переробку сотні кілограмів макулатури та пластику, що зменшило навантаження на полігон твердих відходів (підтримка ЦСР 12).

- **Безпечна утилізація небезпечних відходів:** Завдяки Меморандуму про співпрацю, ХНУ включено до маршрутів міського *ЕкоБусу* – спеціального автомобіля для збору небезпечних відходів. Щомісяця ЕкоБус приїжджає на кампус і приймає від студентів та працівників використані батарейки, ртутні лампи, термометри, прострочені ліки та інші небезпечні матеріали. У 2024 р. таким чином зібрано тисячі батарейок, які передано на безпечну утилізацію, попередивши забруднення довкілля важкими металами (ЦСР 12, 3, 6).

- **Просвітництво та навчання:** ХНУ організував для студентів і викладачів цикл тренінгів з культури відповідального споживання. Зокрема, 22–24 квітня 2024 р. пройшов триденний екологічний тренінг **“Розумне поводження з відходами – запорука чистого майбутнього”**. Учасники дізналися про практичні аспекти сортування сміття, компостування, скорочення використання одноразового пластику у повсякденному житті та освітньому середовищі. Понад 100 осіб отримали сертифікати, виконали практичні завдання (аудит відходів у гуртожитках) та стали амбасадорами принципів Zero Waste на факультетах.

- **Інтеграція ІСТ у управління відходами:** Факультет інформаційних технологій ХНУ долучився до розробки *смарт-рішень* для моніторингу відходів. У 2024 р. в тестовому режимі встановлено кілька «розумних» смітників з сенсорами заповнення, які передають дані про заповненість на онлайн-платформу. Це дозволить

оптимізувати графік вивезення сміття та реагувати на переповнення. Також айтишники університету розробляють програмне забезпечення для збору статистики з пунктів сортування відходів (WS.7). Впровадження ІКТ покликане зробити систему управління відходами більш ефективною та прозорою.

- **Оцифрування процесів для зменшення паперового використання:**

В університеті триває перехід на електронний документообіг. У 2024 р. більшість внутрішніх довідок, заяв та навчальних матеріалів були переведені в цифровий формат, що значно скоротило споживання паперу (за рік зекономлено понад 50 тисяч аркушів). Така диджиталізація операцій напряду підтримує ЦСР 12 та 13 (менше паперу – менше вирубки лісів і викидів при виробництві).

- **Науково-освітні заходи з тематики сталого споживання:**

Окрім згаданого Національного форуму з відходів (листопад 2024), ХНУ провів у червні 2024 р. студентську наукову конференцію *«Відповідальне виробництво: погляд молодих вчених»*. На ній молоді дослідники представили свої роботи – від аналізу продовольчих відходів у закладах харчування до розробки біорозкладаних матеріалів – висвітлюючи різні аспекти ЦСР 12. Кращі доповіді опубліковано в збірнику, а сам захід сприяв формуванню міждисциплінарної спільноти студентів, зацікавлених у темі.

Вплив та відповідність ЦСР. Комплексні зусилля ХНУ в сфері управління відходами та ресурсоефективності безпосередньо підтримують низку Цілей сталого розвитку. Насамперед, це ЦСР 12 – популяризація відповідального споживання і скорочення утворення відходів. Одночасно університет робить внесок і в інші цілі: **ЦСР 11** (скорочення негативного впливу міст через кращу систему поводження з відходами), **ЦСР 13** (зменшення викидів парникових газів шляхом скорочення спалення відходів та економії ресурсів), **ЦСР 14** (зменшення забруднення водойм і океанів відходами пластику) та **ЦСР 15** (збереження екосистем суші від засмічення, впровадження принципів *circular* есопому задля охорони природних ресурсів). Важливо, що тематика сталого споживання включена і в навчальні програми: студенти різних спеціальностей (економісти, екологи, технологи) вчаться принципам екологічно відповідального виробництва, управління життєвим циклом продукції, мінімізації відходів. Наприклад, освітня програма *«Хімічні технології та інженерія»* містить дисципліни про природоохоронні технології, управління відходами, альтернативну енергетику та зменшення впливу промисловості на довкілля (ЦСР 6, 7, 9, 12). В ході навчання здобувачі виконують дослідницькі проєкти, пов'язані з переходом до раціональних моделей споживання і виробництва – зокрема, працюють над технологіями переробки відходів у матеріали, повторного використання ресурсів тощо.

Отже, у реалізації ЦСР 12 Хмельницький національний університет демонструє системний підхід: від власного прикладу екологічно відповідальної установи – до підготовки покоління фахівців, здатних втілювати принципи сталого споживання у різних галузях економіки.

Ціль 13: Боротьба зі зміною клімату

У контексті ЦСР 13 ХНУ зосереджується на двох аспектах: зменшенні свого впливу на клімат (мітигація) та формуванні кліматичної свідомості в освітньому процесі і громаді.

Кліматична сталість кампусу. Університет прагне скоротити свої викиди парникових газів і підвищити енергоефективність (це перегукується з ЦСР 7). Згадана вище сонячна електростанція на дахах корпусів вже дозволила зменшити споживання енергії з викопних джерел, що еквівалентно скороченню викидів CO₂. Перехід на LED-освітлення та модернізація систем опалення теж істотно знизили вуглецевий слід університету. Крім того, ХНУ здійснює озеленення території як природний спосіб поглинання вуглецю: у 2024 р. було висаджено понад 100 нових дерев і декоративних кущів у межах акції «Озеленимо кампус». Розширення зелених зон (включно з ботанічним садом) сприяє і локальному поліпшенню мікроклімату.

Освіта і наука з питань клімату. Тематика зміни клімату інтегрована в навчальні плани екологів, енергетиків, менеджерів. Студенти спеціальності «Екологія» поглиблено вивчають кліматологію, вплив зміни клімату на екосистеми та адаптаційні заходи. Курс «Основи сталого розвитку» обов'язково висвітлює наукові основи зміни клімату, Паризьку угоду, цілі зі скорочення викидів та ролі України в цих процесах. Для популяризації знань про клімат у березні 2025 р. в ХНУ організовано серію відкритих лекцій «Climate Change: факти та міфи», які прочитали провідні українські кліматологи (у співпраці з громадською організацією «Екодія»).

У науково-дослідній роботі ХНУ теж приділяє увагу кліматичним питанням. У межах міжнародного проєкту **U_CAN (Horizon Europe)**, що стартував у 2024 р., дослідники університету працюють над інноваціями для досягнення вуглецевої нейтральності України. Серед іншого, розробляються рекомендації для місцевих громад щодо скорочення викидів у секторі ЖКГ та переходу на відновлювані джерела енергії. Також університет співпрацює з Хмельницькою міською радою у проєкті з розвитку **стратегій адаптації до зміни клімату**: готуються аналітичні звіти про ризики теплових хвиль, повеней та інші кліматичні виклики для міста, пропонуються заходи з адаптації (озеленення, модернізація дренажів тощо).

Участь у глобальних ініціативах. ХНУ приєднався до всесвітньої акції «**Година Землі**» – щороку в останню суботу березня університет вимикає освітлення на своїх об'єктах на годину на знак підтримки боротьби зі зміною клімату. Студенти-активісти екоклубу ХНУ проводять інформаційну кампанію до цієї події, закликаючи мешканців міста долучатися. Такі символічні дії підвищують обізнаність спільноти щодо необхідності кліматичних дій.

Вплив. Зусилля університету вже мають вимірюваний ефект: за останні два роки ХНУ знизив споживання енергоресурсів на ~15%, що означає і зменшення викидів (мітигація зміни клімату). Водночас, через освітню та просвітницьку діяльність ХНУ виховує покоління, що усвідомлює проблему зміни клімату і шукатиме рішень. У рейтингу **Impact Rankings** категорія «Climate Action (ЦСР 13)» стала однією з тих, в яких університет вперше подав свої дані у 2025 р. Серед виконаних критеріїв – освітні заходи з кліматичної тематики, політика сталого розвитку, скорочення викидів від університетського

господарства. Це підкреслює відданість ХНУ справі боротьби зі зміною клімату на своєму рівні. У майбутньому університет планує розробити довгострокову «*Climate Action Plan*» з конкретними цілями зі зменшення вуглецевого сліду до 2030 р., що стане логічним продовженням нинішніх ініціатив.

Ціль 14: Збереження морських ресурсів

Хмельницький національний університет знаходиться в континентальній частині України, далеко від морського узбережжя, однак своєю діяльністю він теж долучається до ЦСР 14 «Збереження морських екосистем». Зв'язок полягає передусім через екологічну просвіту та зменшення забруднення, яке врешті може потрапляти у річки і моря.

Освітній компонент. В рамках підготовки екологів та біологів, ХНУ викладає теми, пов'язані з гідросферою та морськими екосистемами. Студенти вивчають морську біологію, вплив забруднень на океани, проблеми мікропластику та інші актуальні питання. У вибіркових курсах розглядаються міжнародні морські ініціативи (наприклад, *MARPOL* – боротьба із забрудненням з суден, *ЦСР 14* і цілі зі скорочення морського сміття). Це формує у майбутніх фахівців розуміння глобальної взаємопов'язаності екосистем: як діяльність людей навіть у віддалених від моря регіонах може вплинути на стан Світового океану.

Зменшення пластику – внесок у ЦСР 14. Через описану вище систему поводження з відходами (ЦСР 12) університет опосередковано сприяє і ЦСР 14. Скоротивши використання одноразового пластику на кампусі та забезпечивши збір пластикових відходів на переробку, ХНУ допомагає зменшити обсяги пластику, що потенційно могли б потрапити у водойми. Під час екологічних акцій студенти прибирають береги Південного Бугу та озер в межах міста, вилучаючи сміття, яке інакше річкою може винести до Чорного моря. Ці дії місцевого масштабу є частиною глобальних зусиль із очищення водних екосистем.

Наукові дослідження. У 2024 р. на кафедрі екології виконувалась ініціативна НДР, присвячена дослідженню вмісту мікропластику у воді й донних відкладах р. Південний Буг. Отримані дані показали наявність значної кількості мікрочастинок пластику, що вказує на проблему, спільну для всіх водойм планети. Результати дослідження було представлено на міжнародній конференції, де обговорювалися заходи із запобігання потраплянню пластику у Світовий океан. Надалі планується впровадити моніторинг мікропластику на регулярній основі спільно з громадськими організаціями.

Міжнародні зв'язки. Студенти та викладачі ХНУ долучаються до програм академічної мобільності за морською тематикою. Наприклад, у вересні 2024 р. двоє студентів-екологів пройшли тренінг у рамках проекту «*Blue Lakes*» (Польща) з відновлення забруднених озер, що пов'язано з цілями сталого використання водних ресурсів. Такі можливості збагачують досвід університетської молоді й мотивують застосовувати найкращі практики захисту водних екосистем вдома.

Отже, незважаючи на географічну віддаленість від морів, ХНУ робить внесок у ЦСР 14 через освіту, науку і практичні природоохоронні заходи, спрямовані на зменшення

забруднення водних шляхів, які врешті впадають у океани. Усвідомлення глобальної єдності екологічних проблем є важливою частиною підготовки фахівців у ХНУ.

Ціль 15: Збереження екосистем суші

ХНУ, як освітньо-науковий центр, докладає зусиль до збереження наземних екосистем та біорізноманіття – згідно з ЦСР 15. Це проявляється як у внутрішніх екологічних проєктах, так і у співпраці з громадами та наукових дослідженнях.

Ботанічний сад та озеленення. *Ботанічний сад ХНУ* є гордістю університету та важливим об'єктом для збереження рослинного різноманіття (ЦСР 15). На площі ~1,5 га ростуть сотні видів дерев, кущів, трав'янистих рослин, у тому числі рідкісних та екзотичних. У 2024 р. за підтримки Міністерства освіти сад поповнився новими видами з Червоної книги України. В саду проводяться навчальні заняття для студентів-біологів і екологів, екскурсії для школярів міста, акції з висадки саджанців. Це сприяє збереженню місцевих популяцій рослин та екопросвіті населення про важливість біорізноманіття. Інфраструктурна складова кампусу теж містить *nature-based solutions*: широко використовується природне озеленення території, що покращує середовище проживання міської фауни (птахів, комах).

Співпраця з громадами задля охорони природи. У 2023 р. ХНУ на замовлення Хмельницької ОДА розробив проєкт організації території місцевого дендропарку «Юннатівський» – парку юних натуралістів у приміській зоні. Проєкт передбачає зонування території, збереження цінних деревостанів, створення еколого-освітньої стежки. У 2024 р. цей проєкт було затверджено, і розпочато роботи з благоустрою: викладачі кафедри екології консультували щодо правильного догляду за зеленими насадженнями. Таким чином, університет долучився до збереження екосистем на місцевому рівні – дендропарк стане осередком біорізноманіття та екопросвіти для громади. Окрім того, ХНУ у 2024 р. виконав екологічні дослідження для створення заказника місцевого значення в одному з районів області (виявлення місць зростання рідкісних видів рослин), результати яких подано до обласної ради для подальшого заповідання території.

Наукові дослідження та заходи. Університетські науковці досліджують різні аспекти наземних екосистем. Зокрема, вивчаються методи біоре mediaції ґрунтів, стійкість лісових екосистем до змін клімату, здійснюється моніторинг популяцій комах-запилювачів на урбанізованих територіях. У травні 2024 р. ХНУ провів Всеукраїнський семінар «Збереження екосистем Полісся», де обговорено проблеми осушення боліт, зникнення старовікових лісів та шляхи їх вирішення. Студенти-екологи заохочуються до участі в наукових олімпіадах з охорони природи – команда ХНУ посіла призове місце на олімпіаді 2024 р., запропонувавши проєкт зі створення міських квіткових луків для підтримки комах (що тепер міська влада планує реалізувати).

Освітні програми. В освітній програмі «Екологія» тематику ЦСР 15 представлено дуже широко – від ландшафтної екології до заповідної справи. Курси ОПП охоплюють ЦСР 15 як через теоретичні основи (вивчення завдань та індикаторів цілі), так і через практичні навички – проведення екологічних аудитів територій, підготовку

природоохоронних документів. Студенти мають можливість проходити практику в національних парках та заповідниках. Також політика рівності (ЦСР 5) та міжнародна співпраця (ЦСР 17) університету створюють умови, за яких збереження екосистем розглядається не ізольовано, а в комплексі з соціальними і економічними чинниками сталого розвитку.

Отже, ХНУ робить вагомий внесок у досягнення ЦСР 15, працюючи над охороною наземних екосистем як всередині університету (через підтримку ботанічного саду, екологізацію території), так і назовні – допомагаючи громадам і виховуючи фахівців, відданих справі збереження природи.

Ціль 16: Мир, справедливість та сильні інституції

Хмельницький національний університет сприяє реалізації ЦСР 16 через освітню діяльність у галузі права та управління, формування громадянської свідомості студентів, а також власну прозору та відповідальну систему управління.

Освіта в сфері права та управління. ХНУ готує правників, політологів, менеджерів, які володіють компетентностями для розбудови миролюбного, справедливого суспільства і ефективних інституцій. Освітня програма «Право» прямо декларує, що її випускники повинні розуміти **роль верховенства права** для досягнення соціальної справедливості, економічного процвітання та екологічного балансу. Під час навчання здобувачі права критично аналізують правові питання сталого розвитку, розвивають навички правового мислення для вирішення суспільних проблем. Окремий курс «Засади та процедури судочинства: доктринальні та практичні аспекти» на цій програмі спрямований на досягнення ЦСР 16 – навчає механізмів забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних інституцій на всіх рівнях.

В програмі «Політологія» значна увага приділяється темі *демократичного врядування* – майбутні політологи вивчають інструменти участі громадян, методи боротьби з корупцією та шляхи реформування державних інституцій. Через тему «Громадянське суспільство та партисипативне врядування» студенти аналізують практичні аспекти партнерства між державою і громадянами, що відповідає завданням ЦСР 17 і водночас формує навички для зміцнення інституцій (ЦСР 16). Опанування курсу «Антикорупційна політика» є обов'язковим для здобувачів управлінських спеціальностей; також університет запровадив онлайн-курс з основ доброчесності для всіх першокурсників, аби з самого початку прищепити культуру нетерпимості до корупції.

Антикорупційні заходи в університеті. ХНУ має чітко визначену політику академічної доброчесності та антикорупційну програму, що охоплює адміністративний і освітній процес. Діє «Скринька довіри» для анонімних повідомлень про можливі випадки недоброчесності чи хабарництва. У 2024 р. було проведено внутрішній аудит на відповідність антикорупційним вимогам: порушень не виявлено, але підготовлено рекомендації для покращення обізнаності працівників про конфлікт інтересів. Також у 2024 р. ХНУ приєднався до всеукраїнської мережі «*Universities Integrity Alliance*», зобов'язавшись впроваджувати найкращі практики прозорого управління. На сайті

університету публікуються звіти, фінансова інформація, що свідчить про підзвітність – все це елементи сильних інституцій (аспект ЦСР 16).

Мир і безпека. 2024 рік пройшов під знаком викликів воєнного часу, які безпосередньо торкнулися і університету. ХНУ, зі свого боку, намагався підтримувати миролюбний і стійкий дух академічної спільноти. Психологічна служба проводила тренінги з медіації та ненасильницького спілкування, допомагаючи студентам справлятися зі стресом війни без конфліктів. У навчальних групах обговорювалися теми миробудування, відновлення постконфліктних територій, роль молоді у встановленні діалогу – особливо на спеціальностях «Міжнародні відносини» та «Соціальна робота». Студенти-волонтери ХНУ брали участь у проєктах підтримки ветеранів та дітей, постраждалих від війни, що виховує емпатію і розуміння цінності миру.

Вплив і досягнення. ХНУ готує випускників, які обізнані у питаннях прав людини, демократичного управління та верховенства права – ці люди в подальшому працюють у органах влади, судах, поліції, освіті, зміцнюючи інституції держави. Деякі зі студентських ініціатив університету були відзначені на національному рівні: у 2024 р. команда правників ХНУ посіла II місце у конкурсі з міжнародного гуманітарного права, а команда політологів здобула нагороду за проєкт з громадського моніторингу місцевих рад. Увійшовши до Impact Rankings, ХНУ також продемонстрував міжнародній спільноті свої напрацювання за ЦСР 16 – зокрема, прозорість управління університетом та просвітницьку роботу в сфері прав людини. Це лише початок шляху, і університет налаштований і надалі слугувати прикладом інституції, що діє на засадах миру, справедливості і доброчесності.

Ціль 17: Партнерство заради сталого розвитку

Стратегічна роль партнерств. ХНУ розглядає розширення партнерських зв'язків як необхідну умову реалізації всіх інших Цілей сталого розвитку. Відповідно до Стратегії розвитку, університет приділяє особливу увагу налагодженню міжнародних зв'язків та спільних проєктів у галузі освіти, науки і культури (ЦСР 17). Інтернаціоналізація діяльності ХНУ прогресує: університет є активним учасником програм **Erasmus+** (академічна мобільність студентів і викладачів, стратегічні партнерства), багатьох проєктів програми **Горизонт Європа**, співпрацює з десятками закордонних університетів Польщі, Німеччини, США та інших країн. На інституційному рівні ХНУ уклав понад **50 угод про співпрацю** – як з іноземними, так і з українськими закладами та організаціями – для обміну досвідом у сфері сталого розвитку та впровадження спільних ініціатив. Мережа партнерств охоплює також місцевий рівень: університет співпрацює з міською та обласною владою, громадами, бізнесом, громадськими організаціями. Всі ці партнерства допомагають залучати нові знання, ресурси та поширювати найкращі практики, необхідні для досягнення ЦСР.

Приклади партнерських проєктів та співпраці у 2024–2025 рр.:

- **Міжнародні грантові проєкти:** Університет успішно реалізує кілька великих міжнародних проєктів, які вже були згадані вище – *Horizon Europe U_CAN*, *Digital Europe Clotex HUB*, *NAWA Green Transition* тощо. Спільна робота в міжнародних консорціумах дає не лише фінансування, але й підвищує

компетентності викладачів, відкриває доступ до передових практик та технологій. Завдяки цим проектам ХНУ інтегрується в глобальну академічну спільноту, що сприяє міжкультурному діалогу і підсилює глобальний вимір сталого розвитку в університеті. Наприклад, у 2024 р. в межах проєкту Erasmus+ «*EduGamITE*» до ХНУ завітали викладачі з 5 країн з тренінгами про інтеграцію ЦСР в навчальні програми – результатом стала спільна методична розробка, впроваджена у партнерських закладах.

- **Локальні та регіональні партнерства:** ХНУ тісно співпрацює з місцевою громадою. Окрім згаданої участі у розробці стратегічних документів міста, університет є співорганізатором міських подій, присвячених сталому розвитку. У 2024 р. спільно з Хмельницькою міськрадою організовано форум “Місто і університет: разом до сталого майбутнього”, де обговорили проєкти енергоефективності в міській інфраструктурі, розвиток веломережі, соціальні стартапи студентів для громади. Також ХНУ співпрацює з місцевим бізнесом: укладено низку договорів з підприємствами на проведення наукових досліджень у сфері екології та енергоефективності (виготовлення енергетичних сертифікатів, розробка технологій утилізації відходів виробництва тощо). Такі партнерства з підприємствами дозволяють впроваджувати інновації на практиці та сприяють сталому розвитку регіональної економіки.

- **Освітні партнерства:** ХНУ є членом кількох університетських мереж і асоціацій, що об’єднують зусилля задля ЦСР. Зокрема, університет – учасник української мережі **UN Global Compact** (ініціатива ООН зі сталого розвитку бізнесу та освіти), долучається до форумів і обмінів досвідом між ЗВО щодо впровадження ЦСР у керівництво та навчання. У 2024 р. на базі ХНУ пройшов семінар для представників університетів західного регіону з обміну кращими практиками реалізації Цілей сталого розвитку у кампус-менеджменті. Також ХНУ зміцнює партнерства з середніми школами (через проєкти науково-освітніх центрів МАН), з коледжами (створено “стратегічний академічний альянс” для забезпечення наступності освіти в регіоні). Всі ці зв’язки розширюють вплив університету та дозволяють спільно рухатися до досягнення ЦСР.

Результати та вплив. ЦСР 17 – основа, на якій будуються успіхи ХНУ в інших цілях. Розвиток партнерств приніс університету конкретні результати. По-перше, зросло міжнародне визнання: беручи участь у **Times Higher Education Impact Rankings 2025**, ХНУ потрапив до групи 1501+ у категорії «Партнерство заради сталого розвитку», приєднавшись до 55 українських університетів у цьому рейтингу. Хоча позиція поки що скромна, сам факт включення до престижного глобального рейтингу свідчить про відкритість університету світові та його значний потенціал. По-друге, партнерства з бізнесом і владою допомогли залучити додаткові можливості для розвитку університету – спільні проєкти дали змогу модернізувати лабораторії, оновити обладнання, збагатити освітній процес практичним досвідом. Місцева влада відзначає ХНУ як надійного партнера у соціально-економічних програмах, імідж університету як рушійної сили розвитку регіону

помітно зріс. По-третє, самі студенти і співробітники виграли від розширення горизонтів – вони почуваються частиною глобальної академічної спільноти, переймають краще від інших і діляться своїм. Сформувалося покоління випускників зі світоглядом глобальної співпраці: багато хто з них продовжує навчання чи роботу за кордоном, стаючи своєрідними амбасадорами ХНУ та України.

ХНУ впевнено крокує до посилення своїх міжнародних позицій і з оптимізмом дивиться у майбутнє, розуміючи, що **партнерство – запорука сталого розвитку у всіх сенсах**. Університет і надалі нарощуватиме мережу партнерських проєктів, залучаючи нових союзників задля досягнення Цілей сталого розвитку на локальному, національному та глобальному рівнях.

Висновок

Реалізація Хмельницьким національним університетом Цілей сталого розвитку у 2024 році та 2024/2025 навчальному році засвідчує цілісну й проактивну позицію закладу щодо сталого розвитку. Інтеграція ЦСР у стратегію, освітні програми, наукові дослідження, управлінські практики та розвиток кампусу – все це є складовими успіху ХНУ на шляху до сталого майбутнього. В непростих умовах (включно з викликами воєнного часу та обмеженими ресурсами) університет демонструє, що можна ефективно працювати над досягненням глобальних цілей через локальні дії. Вступ ХНУ до глобального рейтингу Impact Rankings у 2025 р. підтвердив результативність цих зусиль і надихнув колектив на нові звершення.

Досягнення, описані у цьому звіті – лише початок. Хмельницький національний університет планує і надалі вдосконалювати свою діяльність, поширювати найкращі практики та співпрацювати з партнерами задля прогресу у виконанні Цілей сталого розвитку. Університет прагне посідати гідне місце серед лідерів вищої освіти, роблячи внесок у **стале майбутнє України та світу**. У наступні роки ХНУ продовжить системно працювати над кожною з Цілей – від подолання бідності до зміцнення глобального партнерства – щоб своєю діяльністю наближати досягнення Порядку денного сталого розвитку до 2030 року.